

การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่*

BUDDHADHAMMA APPLICATION FOR MANAGEMENT USING DIGITAL TECHNOLOGY OF MUNICIPALITIES IN CHIANG MAI PROVINCE

ชนาธิป พรหมวัน, บุญตัน ดอกไธสง, เกียรติศักดิ์ สุขเหลืออง

Chanathip Promwan, Boonton Dockthaisong, Kiettisak Suklueang

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: kempromwan@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ 3. เพื่อนำเสนอการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 220 คน ใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.929 และการวิจัยเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 18 รูปหรือคน หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์ผลการวิจัยนำมาสนทนากลุ่มเฉพาะ จำนวน 10 รูปหรือคน เพื่อยืนยันผลการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D.=0.58) ดังนี้ พัฒนาศักยภาพที่สะดวกและเข้าถึง ยกระดับการเปลี่ยนผ่านดิจิทัลภาครัฐ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ และสร้างมูลค่าเพิ่มและอำนวยความสะดวกแก่ภาคประชาชน 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า 1. การบริหารจัดการ คือ การจัดองค์การ การบังคับบัญชาสั่งการ การประสานงาน การวางแผน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 2. หลักอิทธิบาท 4 คือ วิมังสา วิริยะ จิตตะ ฉันทะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 3. การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มี 4 ด้าน คือ การยกระดับการเปลี่ยนผ่านดิจิทัลภาครัฐ การพัฒนาศักยภาพที่สะดวกและเข้าถึงง่าย การสร้างมูลค่าเพิ่มและอำนวยความสะดวกแก่ภาคประชาชน และ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ

คำสำคัญ: พุทธธรรม; การบริหารจัดการภาครัฐ; เทคโนโลยีดิจิทัล

Abstract

This research article had the following objectives: 1. To study the management using digital technology of municipalities in Chiang Mai Province. 2. To study the factors affecting the management using digital technology of municipalities in Chiang Mai Province. 3. To present the application of Buddhist principles for the management using digital technology of

*Received May 28, 2025; Revised June 18, 2025; Accepted June 26, 2025

municipalities in Chiang Mai Province. The research was conducted using mixed methods. The quantitative research collected data from a sample group of 220 people using a questionnaire with an overall reliability value of 0.929. The qualitative research was conducted through in-depth interviews with 18 key informants. Then, the synthesized data from the research results were brought into a focus group discussion with 10 participants to confirm the study results.

The research findings revealed that: 1. The management using digital technology of municipalities in Chiang Mai Province, overall, was at a high level ($\bar{X} = 3.56$, S.D.=0.58) as follows: developing convenient and accessible services, enhancing digital transformation in the public sector, promoting public participation and disclosure of government data, and creating added value and convenience for the public sector. 2. The factors affecting the management using digital technology of municipalities in Chiang Mai Province found that: 1. Management, including organizing, commanding, coordinating, and planning, was statistically significant at the 0.01 level. And 2. The Four Iddhipada, namely investigation Vimamsa, Viriya, Citta, and Chanda, were at statistically significant levels of the 0.01 and 0.05. 3. The application of Buddhist principles for the management using digital technology of municipalities in Chiang Mai Province was found in four aspects: enhancing digital transformation in the public sector, developing convenient and accessible services, creating added value and convenience for the public sector, and promoting public participation and disclosure of government data.

Keywords: Buddhist Principles; Public Administration; Digital Technology

บทนำ

ในยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนภาครัฐ การปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีจึงกลายเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาอย่างยั่งยืน รัฐบาลไทยได้กำหนดทิศทางการพัฒนาผ่านแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2566–2570 โดยมุ่งเน้นให้หน่วยงานของรัฐบาลสามารถเชื่อมโยงข้อมูล การบริหารจัดการ และการให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเท่าเทียม (สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล, 2566) เทศบาลในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด จึงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ทั้งในด้านการบริหารงานภายในและการให้บริการภายนอก อย่างไรก็ตาม การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระดับเทศบาล โดยเฉพาะในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีทั้งเทศบาลนครและเทศบาลรอบนอกที่มีความหลากหลายทั้งในด้านขนาด อัตรากำลัง และงบประมาณ ยังเป็นประเด็นที่ต้องการการศึกษาวิเคราะห์อย่างลึกซึ้ง เพื่อสะท้อนให้เห็นศักยภาพ ช่องว่าง และแนวทางในการพัฒนาให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและบริบทของท้องถิ่น แม้ประเทศไทยจะมีแนวนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล พ.ศ. 2566–2570 ซึ่งมุ่งเน้นการให้บริการภาครัฐผ่านช่องทางดิจิทัลอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม (สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล, 2566) แต่จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลเชิงลึกในจังหวัดเชียงใหม่ กลับพบว่าการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติยังมีความเหลื่อมล้ำอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะระหว่างเทศบาลในเขตเมืองชั้นในที่มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างครบวงจร กับเทศบาลในเขตรอบนอกซึ่งยังขาดโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนที่เพียงพอ ความเหลื่อมล้ำนี้สะท้อนให้เห็นถึงการกระจุกตัวของพัฒนาด้านเทคโนโลยีในบางพื้นที่ ขณะที่การลิงก์ข้อมูลและการประสานงานระหว่างหน่วยงานในระดับจังหวัดยังไม่มี ความเชื่อมโยง

อย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ไม่สามารถตอบสนองเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งยังขัดแย้งกับแนวทางที่ระบุไว้ในแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศของเทศบาลนครเชียงใหม่ พ.ศ. 2566–2570 ที่มุ่งพัฒนาระบบดิจิทัลให้ครอบคลุมและเสมอภาคทุกพื้นที่ (เทศบาลนครเชียงใหม่, 2566) ความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงบริการดิจิทัลนี้ไม่เพียงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาระบบราชการสมัยใหม่ แต่ยังกระทบต่อสิทธิของประชาชนในเขตรอบนอกที่ขาดโอกาสในการมีส่วนร่วมและรับบริการจากภาครัฐในรูปแบบเดียวกับพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาแล้ว จึงนับเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังภายใต้บริบทของการบริหารจัดการท้องถิ่นในยุคดิจิทัล

การวิจัยในครั้งนี้ได้นำแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างกรอบวิเคราะห์ในการศึกษาการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ อธิปไตย 4 ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา (ม.ม. (ไทย) 13/247/292.) ซึ่งเป็นหลักธรรมที่มุ่งพัฒนาแรงจูงใจภายในและส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จในการทำงานอย่างมีคุณธรรมและมีเป้าหมาย (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต), 2545) หลักธรรมนี้สามารถนำมาใช้พัฒนาทัศนคติและจิตสำนึกของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างแรงขับเคลื่อนเชิงบวกในการบริหารงาน

นอกจากนี้ ยังใช้ทฤษฎีการบริหารจัดการของ Henry Fayol ซึ่งเป็นแนวคิดพื้นฐานด้านการจัดการที่ประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชาสั่งการ การประสานงาน และการควบคุม ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้กับการจัดการภาครัฐในระดับเทศบาลเพื่อเพิ่มความเป็นระบบ ความมีประสิทธิภาพ และความสามารถในการปรับตัว (Fayol, 1949) พร้อมกันนี้ ยังได้นำแนวทาง การบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระดับเทศบาล ตามแนวทางของแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล พ.ศ. 2566–2570 และแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศของเทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วย 1. การยกระดับการเปลี่ยนผ่านดิจิทัลภาครัฐ 2. การพัฒนาบริการที่สะดวกและเข้าถึงง่าย 3. การสร้างมูลค่าเพิ่มและอำนวยความสะดวกแก่ภาคประชาชน และ 4. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล, 2566; เทศบาลนครเชียงใหม่, 2566) แนวคิดเหล่านี้ได้กลายเป็นองค์ประกอบสำคัญในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการบริหารงานในท้องถิ่นภายใต้บริบทของการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัล

จากประเด็นปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นแรงจูงใจให้ผู้วิจัยศึกษาประเด็นเกี่ยวกับ “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่” โดยการศึกษาครั้งนี้ได้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ หลักอริยสัจ 4 ประกอบด้วย ประจักษ์ด้วย ฉันทะ การมีใจรักในงาน วิริยะ การสู้งาน จิตตะ การใส่ใจในงานที่ทำ และวิมังสา การทำงานด้วยปัญญา (พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต), 2543) เข้ามาเป็นตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยด้วย เพื่อให้เห็นถึงแนวทางการบริหารงานโดยอาศัยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นข้อวัตรปฏิบัติชัดเจน สามารถนำมาประพฤติปฏิบัติได้ตลอดเวลา นอกจากนั้นยังศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้วยว่าส่งผลต่อการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่หรือไม่อย่างไร ผลการศึกษาค้นคว้าจะนำไปสู่องค์ความรู้ในการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างการบริหารจัดการ ซึ่งสามารถต่อยอดให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศไทย ผ่านการนำไปใช้โดยนักวิจัยและนักวิชาการในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการโดยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่

3. เพื่อนำเสนอการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการโดยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

ผู้วิจัยเลือกใช้การวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods) โดยผสมผสานการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อสนับสนุนผลจากการวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยเน้นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ภายใต้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวที่ศึกษาสภาวะการณ์โดยไม่มีการทดลอง

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากร ได้แก่ ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 486 คน (จังหวัดเชียงใหม่, 2567)

2.2 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างคำนวณโดยใช้สูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 220 คน ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากรที่เกี่ยวข้องกับเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดในงานวิจัย

2.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 18 รูปหรือคน โดยกำหนดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทางวิชาการและมีประสบการณ์โดยตรง ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 5 คน กลุ่มที่ 2 ข้าราชการประจำของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 5 คน กลุ่มที่ 3 ประชาชนผู้ใช้บริการของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 4 คน กลุ่มที่ 4 นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 2 คน กลุ่มที่ 5 นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูปหรือคน

2.4 การสนทนากลุ่มเฉพาะ จำนวน 10 รูปหรือคน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทางวิชาการและมีประสบการณ์โดยตรง ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายใน ได้แก่ นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐประศาสนศาสตร์และด้านพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 6 รูปหรือคน และผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก จำนวน 4 คน ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ จำนวน 2 คน ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และงบประมาณ จำนวน 1 คน และหัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล 1 คน

3. เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถามโดยแบ่งเป็น 4 ตอน จำนวน 40 ข้อ ดังนี้ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล (จำนวน 6 ข้อ) ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารจัดการ (จำนวน 15 ข้อ) ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับหลักอิทธิบาท 4 (จำนวน 12 ข้อ) ตอนที่ 4 การบริหารจัดการโดยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ (จำนวน 13 ข้อ) โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) หรือมาตรวัดแบบ Likert Scale (Likert, 1967) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จากนั้นนำมาหาคุณภาพของเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (Index of Item-Objective Congruence: IOC) และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่ม

ตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.929

3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์ โดยแบ่งเป็น 4 ตอน จำนวน 13 ข้อ ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 คำถามสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยการบริหารจัดการ (จำนวน 5 ข้อ) ตอนที่ 3 คำถามสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักอิทธิบาท 4 (จำนวน 4 ข้อ) ตอนที่ 4 คำถามสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ (จำนวน 4 ข้อ)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลจากบุคลากรของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 220 ตัวอย่าง และสัมภาษณ์ จำนวน 18 รูปหรือคน และสนทนากลุ่มเฉพาะ 10 รูปหรือคน

4.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยมีรายละเอียด ดังนี้ 1. ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) แบบเจาะจง (Purposive Selection) ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรอบรู้ เชี่ยวชาญ รวมทั้งมีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างดี ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) กับผู้บริหารของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ ข้าราชการประจำของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ บุคลากรของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐประศาสนศาสตร์ นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนา รวมจำนวน 18 รูปหรือคน 2. หลังจากนั้นผู้วิจัยจะยื่นคำร้อง บพ. 6.2 แบบคำร้องทั่วไป หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอหนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เมื่อได้รับหนังสือฯ ออกโดยบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะได้นำส่งให้กับผู้ทรงคุณวุฒิพร้อมกำหนดวัน เวลา และสถานที่ เพื่อเข้าไปสัมภาษณ์ 3. ผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามเวลานัดหมาย โดยจะใช้เวลาสัมภาษณ์ในเวลาที่เหมาะสม โดยใช้วิธีการจดบันทึก ใช้เครื่องบันทึกเสียงในการบันทึกการสนทนา เพื่อนำมาใช้ถอดความสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งหลังจากผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะทำการแสดงความขอบคุณ พร้อมกับการถ่ายภาพ (หากผู้ให้ข้อมูลสำคัญยินยอม) และมอบของที่ระลึกให้กับผู้ถูกสัมภาษณ์ 4. เมื่อสัมภาษณ์ครบทุกคนตามกำหนดแล้วผู้วิจัยจะนำมาสรุปผลจากการสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอแนะข้อมูลเป็นองค์ความรู้จากการวิจัยต่อไป

4.2 การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) หลังจากได้องค์ความรู้จากการวิจัยแล้ว ขั้นตอนต่อไปจะเป็นการระดมความคิดเห็นและการอภิปรายในเรื่องที่ผู้วิจัยกำลังศึกษา เป็นวิธีการเสริมในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ซึ่งผู้เข้าร่วมสนทนาต้องมีพื้นฐานประสบการณ์ที่ใกล้เคียงหรือคล้ายคลึงกัน มีรายละเอียดพอสังเขปดังนี้ 1. ผู้วิจัยจะขอคำปรึกษาประธานกรรมการควบคุมเล่นเกมสุกัญฉนิพนธ์ เพื่อคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง (Purposefully Selected) โดยเป็นบุคคลที่มีความรอบรู้ และเชี่ยวชาญในงานวิจัย รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จำนวน 10 รูปหรือคน 2. หลังจากนั้นผู้วิจัยจะทำการยื่นคำร้อง บพ. 6.2 แบบคำร้องทั่วไป หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เมื่อได้รับหนังสือฯ เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำส่งให้กับผู้ทรงคุณวุฒิพร้อมกำหนดวัน เวลา และสถานที่ เพื่อเข้าร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) 3. ในการเข้าร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) รายละเอียดการนำเสนอข้อมูลจะประกอบไปด้วย 1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย 3. ระเบียบวิธีการวิจัย 4. กรอบแนวคิดในการวิจัย 5. สรุปผลการวิจัย 6. องค์ความรู้จากการวิจัย และ 7. แบบประเมินการสนทนากลุ่มตามวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ความรู้จากการวิจัย เรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่” ผู้วิจัยจะใช้เครื่องบันทึกเสียงในการบันทึกการ

สนทนา เพื่อนำมาใช้ถอดความสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากผู้วิจัยได้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เรียบร้อยแล้ว หลังจากนั้นจะได้แสดงความขอบคุณ พร้อมกับถ่ายภาพ และมอบของที่ระลึกให้กับผู้ทรงคุณวุฒิเป็นลำดับ 4. หลังจากสนทนากลุ่มเสร็จแล้ว ผู้วิจัยจะได้สรุปผลจากการเข้าร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) และนำเสนอแนะข้อมูลเป็นองค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์จากการวิจัยต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Descriptive Content Analysis) ตามเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้ 1. วางเค้าโครงของข้อมูล โดยการทำรายชื่อคำหรือข้อความที่จะถูกนำมาวิเคราะห์ แล้วแบ่งไว้เป็นประเภท (Categories) เพื่อให้การวิเคราะห์มีความสม่ำเสมอ และสามารถตัดสินใจได้ว่า จะดึงคำหรือข้อความใดออกมาจากเอกสารหรือตัวบท (Text) และจะทิ้งคำหรือข้อความใดออกไป 2. คำนึงถึงบริบท (Context) หรือสภาพแวดล้อมประกอบของข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์โดยมีการโยงเข้ากับกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความกว้างขึ้น และนำไปสู่การอ้างอิงกับข้อมูลอื่น ๆ ได้ 3. วิเคราะห์เนื้อหาตามที่ปรากฏ (Content Analysis) ในเอกสารโดยวัดความถี่ของคำหรือข้อความในเอกสารเท่านั้น ไม่ใช้การตีความหมายของข้อความ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนาความ (Content Descriptive Interpretation)

ผลการวิจัย

1. การบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การบริหารจัดการโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.54$, S.D.=0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดองค์การตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการในภาพรวม

(n=220)

ข้อ	การบริหารจัดการ	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการวางแผน	3.53	0.65	มาก
2	ด้านการจัดองค์กร	3.44	0.71	ปานกลาง
3	ด้านการบังคับบัญชา	3.56	0.63	มาก
4	ด้านการประสานงาน	3.63	0.66	มาก
5	ด้านการควบคุม	3.57	0.63	มาก
ภาพรวมการบริหารจัดการ		3.54	0.56	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การบริหารจัดการโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.54$, S.D.=0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการประสานงาน ($\bar{X}=3.63$, S.D.=0.66) รองลงมาคือ ด้านการควบคุม ($\bar{X}=3.57$, S.D.=0.63) อันดับสามคือ ด้านการบังคับบัญชาสั่งการ ($\bar{X}=3.56$, S.D.=0.63) ด้านการวางแผน ($\bar{X}=3.53$, S.D.=0.65) และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดองค์กร ($\bar{X}=3.44$, S.D.=0.71)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการโดยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้
สมมติฐานที่ 1 การบริหารจัดการ ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชาสั่งการ การประสานงาน การควบคุม อย่างน้อย 1 ด้านส่งผลต่อการบริหารจัดการโดยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการโดยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่

การบริหารจัดการ	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	.776	.161		4.824**	.000
การจัดองค์การ (X12)	.273	.054	.336	5.098**	.000
การบังคับบัญชาสั่งการ (X13)	.212	.072	.229	2.940**	.004
การประสานงาน (X14)	.166	.053	.189	3.111**	.022
การวางแผน (X11)	.139	.053	.156	2.650***	.009

Multiple R = .779d $R^2 = .607$ Adjusted $R^2 = .600$ Std. Error = .366 F=105.601 Sig=.000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารจัดการใน 4 ด้านของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ การจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงาน และการวางแผน มีผลต่อการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีเพียงด้านการควบคุมเท่านั้นที่ไม่ส่งผลต่อการบริหารดังกล่าว ผลการวิเคราะห์แสดงค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับแล้ว (Adjusted R^2) เท่ากับ .600 สะท้อนว่าตัวแปรทั้ง 4 ด้านสามารถร่วมกันทำนายการบริหารงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ได้คิดเป็นร้อยละ 60.0 ซึ่งสามารถแสดงผลในรูปของสมการได้ดังนี้

$$\hat{Y} = .776 + .273X_{12} + .212X_{13} + .166X_{14} + .139X_{11}$$

$$Z_Y = .336Z_{X12} + .229Z_{X13} + .189Z_{X14} + .156Z_{X11}$$

สมมติฐานที่ 2 หลักอภิธิบาท 4 ประกอบด้วย ฉันทะ การมีใจรักในงาน วิริยะ การสู้งาน จิตตะ การใส่ใจในงานที่ทำ และวิมังสา การทำงานด้วยปัญญา อย่างน้อย 1 ด้านส่งผลต่อการบริหารจัดการโดยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 3 หลักอภิธิบาท 4 ที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการโดยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่

หลักอภิธิบาท 4	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	.888	.135		6.584**	.000
วิมังสา การทำงานด้วยปัญญา (X24)	.424	.061	.484	6.987**	.000
วิริยะ การสู้งาน จิตตะ (X22)	.192	.066	.217	2.915**	.004
จิตตะ การใส่ใจในงานที่ทำ (X23)	.154	.073	.166	2.108*	.036
ฉันทะ การมีใจรักในงาน (X21)	.124	.056	.145	2.479*	.014

Multiple R = .811c $R^2 = .658$ Adjusted $R^2 = .653$ Std. Error = .341 F=202.479 Sig=.000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า หลักอิทธิบาท 4 มีผลต่อการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 4 ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .005 โดยเรียงตามลำดับของสมการดังนี้: วิมังสา (การทำงานด้วยปัญญา), วิริยะ (ความพากเพียร), จิตตะ (ความใส่ใจในงาน), และ ฉันทะ (ความรักในงาน) ผลการวิเคราะห์แสดงค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับแล้ว (Adjusted R²) เท่ากับ .653 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 4 สามารถร่วมกันทำนายการบริหารงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ได้ในสัดส่วนร้อยละ 65.3 ซึ่งสามารถนำเสนอในรูปแบบสมการได้ดังนี้

$$\hat{Y} = .888 + .424X_{24} + .192X_{22} + .154X_{23} + .124X_{21}$$

$$Z_Y = +.484Z_{X24} + .217Z_{X22} + .166Z_{X23} + .145Z_{X21}$$

3. การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ มีดังนี้ การบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย 1. การยกระดับการเปลี่ยนผ่านดิจิทัลภาครัฐ 2. การพัฒนาบริการที่สะดวกและเข้าถึงง่าย 3. การสร้างมูลค่าเพิ่มและอำนวยความสะดวกแก่ภาคประชาชน 4. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน และเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ โดยการนำหลักอิทธิบาท 4 เข้ามาประยุกต์เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย 1. ฉันทะ การมีใจรักในงาน ปฏิบัติงานด้วยความสมัครใจ สุดความสามารถ รักในงานและทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ 2. วิริยะ การสู้งาน มีความขยันอดทน และตั้งใจฝึกฝนเพื่อพัฒนาทักษะฝีมือให้เกิดความชำนาญ ปฏิบัติงานโดยไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยาก 3. จิตตะ การใส่ใจในงานที่ทำได้ การเอาใจใส่ในงานและเพื่อนร่วมงาน ตั้งใจจริงที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย 4. วิมังสา การทำงานด้วยปัญญา คิดค้นและปรับปรุงการทำงาน แก้ไขปัญหาด้วยเหตุผล พัฒนาทักษะผ่านการฝึกอบรมทั้งแบบเฉพาะทางและแบบออนไลน์ นอกจากนั้นยังนำการบริหารจัดการมาเป็นพื้นฐานในการส่งเสริมการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ 1. การวางแผน 2. การจัดองค์การ 3. การบังคับบัญชาสั่งการ 4. การประสานงาน 5. การควบคุม

อภิปรายผลการวิจัย

1. การบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงตามลำดับดังนี้ การพัฒนาบริการที่สะดวกและเข้าถึงง่าย การยกระดับการเปลี่ยนผ่านดิจิทัลภาครัฐ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ และการสร้างมูลค่าเพิ่มและอำนวยความสะดวกแก่ภาค สอดคล้องกับงานวิจัยของจักรกฤษ กุมทมาศ (2565) เรื่อง แนวโน้มของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลในพื้นที่ขอนแก่นเมืองอัจฉริยะ พบว่า เทศบาลทั้ง 5 แห่งมีแนวโน้มในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการภายในและเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐ รวมถึงบริบททางสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะภายใต้อิทธิพลของโลกศตวรรษที่ 21 และโครงสร้างประชากรใหม่ของสังคมผู้สูงอายุ ซึ่งผลักดันให้เทศบาลมีความจำเป็นต้องปรับตัวเข้าสู่ระบบการบริหารจัดการในรูปแบบดิจิทัลมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ยังชี้ให้เห็นว่าเทศบาลที่มีวิสัยทัศน์ชัดเจน มีความพร้อมด้านงบประมาณ และมีเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็ง มักจะสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีได้อย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพ

มากกว่าเทศบาลอื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรพงษ์ อนันต์ธนาสาร และสมใจ สืบเสาะ (2566) เรื่อง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า 1. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2. การเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์จำแนกตามสถานภาพ เพศ อายุ ในภาพรวมและรายด้าน สถานภาพและอายุมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนเพศโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยาศักดิ์ สุนทรเดชา (2563) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพผู้สูงอายุด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล พบว่า รูปแบบของการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพผู้สูงอายุของโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล พบว่า ด้านการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพผู้สูงอายุ การประกอบด้วย การวางแผนเพื่อจัดทำแผนเฝ้าระวังอันเป็นระบบ และกลไกการดำเนินงานเชิงรุกในการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพผู้สูงอายุด้านการสืบสานแนวทางจัดปัญหา ประกอบด้วย การจัดเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการมุ่งมั่นพัฒนากระบวนการประกอบด้วย การนำข้อมูลการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุไปสู่การแก้ไขปัญหา และการพัฒนาให้กระบวนการดีขึ้น ด้านการรักษามาตรฐานการเฝ้าระวังประกอบด้วย การเขียนรายงานเพื่อนำข้อมูลการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุไปใช้ประโยชน์ในระดับนโยบายระดับสังคม และระดับปฏิบัติการ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารจัดการ ที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.54$, S.D.=0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการประสานงาน ($\bar{X}=3.63$) รองลงมาคือ ด้านการควบคุม ($\bar{X}=3.57$) อันดับสามคือ ด้านการบังคับบัญชาสั่งการ ($\bar{X}=3.56$) ด้านการวางแผน ($\bar{X}=3.53$) และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดองค์การ ($\bar{X}=3.44$) ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยเรียงลำดับตามสมการดังนี้คือ การจัดองค์การ การบังคับบัญชาสั่งการ การประสานงาน การวางแผน มีเพียงการควบคุมเท่านั้นที่ไม่ส่งผลต่อการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับแล้ว (Adjusted R^2) เท่ากับ .600 แสดงว่า การบริหารจัดการสามารถร่วมกันทำนายการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ ได้ร้อยละ 60.0 สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิญญา ฉัตรช่อฟ้า (2563) เรื่อง โมเดลสมการโครงสร้างประสิทธิผลการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง พบว่า 1. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการจัดการขยะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทองมี 4 ปัจจัยหลัก ประกอบด้วย 1. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ 2. ปัจจัยด้านการบริหารองค์การ 3. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม และ 4. ปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สอดคล้องกับหลักอิทธิบาท 4 และมีการทำงานด้วยความไม่ประมาท (สติ) และสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐณิชา ไชยประเสริฐ (2565) เรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารของบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) พบว่า 1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารของส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารของบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) พบว่า 1. กระบวนการบริหารจัดการส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารของบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) มี 3 ด้าน ได้แก่ การควบคุม การวางแผน การจัดคนเข้าทำงาน 2. บรรยากาศองค์กรส่งผลต่อ

ประสิทธิภาพการบริหารของบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) มี 5 ด้าน ได้แก่ ความรู้สึกผูกพัน และรับผิดชอบต่อองค์กร โครงสร้างองค์กร ความรับผิดชอบในการทำงาน มาตรฐานในการทำงาน และการสนับสนุน

2.2 ด้านหลักอภิปา 4 ที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.47$, S.D.= 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้านโดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านวิม้งสา การทำงานด้วยปัญญา ($\bar{X}=3.49$) รองลงมาคือ ด้านฉันทะ การมีใจรักในงาน ($\bar{X}=3.48$) ด้านวิธียะ การสู่้งาน ($\bar{X}=3.47$) และด้านจิตตะ การใส่ใจในงานที่ทำ ($\bar{X}=3.43$) ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 โดยเรียงลำดับตามสมการดังนี้คือ วิม้งสา การทำงานด้วยปัญญา วิธียะ การสู่้งาน จิตตะ การใส่ใจในงานที่ทำ ฉันทะ การมีใจรักในงาน ผลการวิเคราะห์ห้มีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับแล้ว (Adjusted R²) เท่ากับ .653 แสดงว่า หลักอภิปา 4 สามารถร่วมกันทำนายการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ได้ร้อยละ 65.3 สอดคล้องกับงานวิจัยของรินทอง แก้วทุม (2560) เรื่อง การบริหารการพัฒนาเชิงพุทธขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคาม พบว่า แนวทางการบริหารการพัฒนาเชิงพุทธขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคาม พบว่า การบริหารการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการบูรณาการร่วมกับหลักพุทธธรรมมาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิตควบคู่ไปกับการจัดทำประชาคมเกี่ยวกับการบริหารการพัฒนา 3 แนวทาง คือ 1. แนวทางการบริหารการพัฒนา ด้านนโยบายเชิงพุทธ 2. แนวทางการบริหารการพัฒนา ด้านแผนงานเชิงพุทธ และ 3. แนวทางการบริหารการพัฒนา ด้านโครงการเชิงพุทธ และสอดคล้องกับงานวิจัยของธงชัย คล้ายแสง (2562) เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ มีการนำหลักธรรมอภิปา 4 บูรณาการกับการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยเป็นการใช้หลักธรรม นำหลักการพัฒนา ประกอบด้วย 1. ฉันทะ ร่วมตัดสินใจ ด้วยความรัก คือ การวางแผน (Planning) 2. วิธียะ เพียรพัก ร่วมพัฒนา คือ การลงมือทำ (Doing) 3. วิม้งสา พิจารณา ร่วมประเมินผล คือ การปรับปรุง (Acting) 4) จิตตะ ตั้งใจตน รับผิดชอบประมาณ คือ การติดตามตรวจสอบ (Checking) ซึ่งจะทำให้การพัฒนาประสบความสำเร็จ

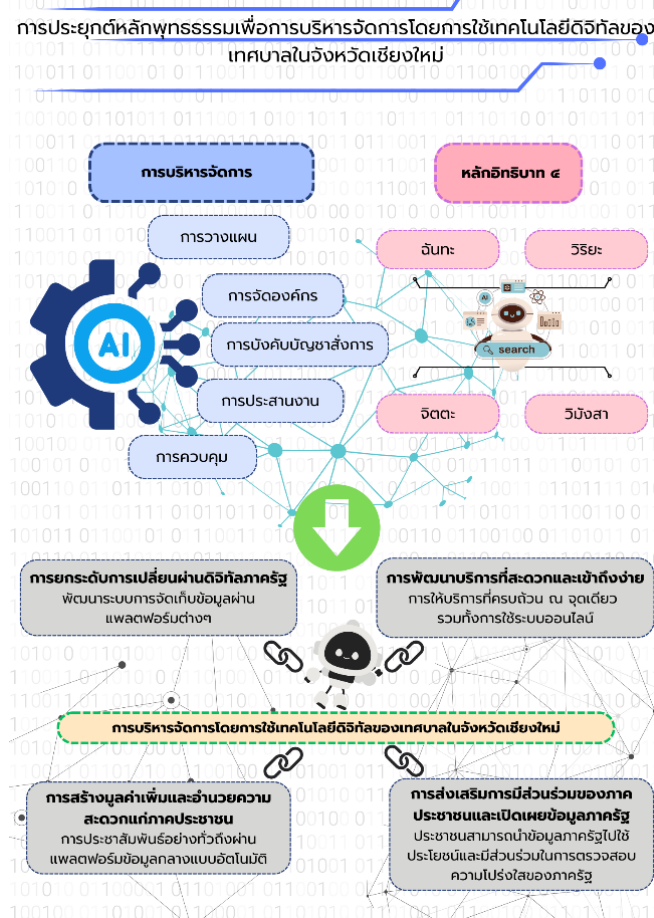
3. การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ การบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 4 ด้านได้แก่ การยกระดับการเปลี่ยนผ่านดิจิทัลภาครัฐ การพัฒนาบริการที่สะดวกและเข้าถึงง่าย การสร้างมูลค่าเพิ่มและอำนวยความสะดวกแก่ภาคประชาชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ โดยการนำหลักอภิปา 4 เข้ามาประยุกต์เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย 1. ฉันทะ การมีใจรักในงาน ปฏิบัติงานด้วยความสมัครใจ 2. วิธียะ การสู่้งาน มีความขยัน อดทน และตั้งใจฝึกฝนเพื่อพัฒนาทักษะฝีมือให้เกิดความชำนาญ 3. จิตตะ การใส่ใจในงานที่ทำ การเอาใจใส่ในงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย 4. วิม้งสา การทำงานด้วยปัญญา คิดค้นและปรับปรุงการทำงาน แก้ไขปัญหาด้วยเหตุผล นอกจากนั้นยังนำการบริหารจัดการมาเป็นพื้นฐานในการส่งเสริมการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ 1. การวางแผน 2. การจัดองค์การ 3. การบังคับบัญชาสั่ง 4. การประสานงาน 5. การควบคุม สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาวิเศษ กนตมโม (มั่งคั่ง) (2564) เรื่อง พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานของเทศบาลเมืองในจังหวัดชลบุรี พบว่า รูปแบบพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนา

ประสิทธิภาพการบริหารงานของเทศบาลเมืองในจังหวัดชลบุรี พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานของเทศบาลเมืองในจังหวัดชลบุรี ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านแผนพัฒนาของ อบท. 2. ด้านคุณภาพการให้บริการ 3. ด้านการปฏิบัติราชการ 4. ด้านการพัฒนาองค์กร โดยในการบริหารงานของเทศบาลมีปัจจัยการบริหาร 2 อย่าง คือ การบริหารสมัยใหม่และแรงจูงใจในการบริหารงาน นอกจากนี้ยังบูรณาการหลักอิทธิบาท 4 มีลักษณะ ดังนี้ 1. ด้านฉันทะ (มีใจรัก) 2. ด้านวิริยะ (พากเพียรทำ) 3. ด้านจิตตะ (เอาใจใส่) 4. ด้านวิมังสา (ใช้ปัญญาสอบสวน) และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมชัย นันทาภิรัตน์ (2565) เรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการตามพันธกิจของกระทรวงอุตสาหกรรม พบว่า รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการตามพันธกิจของกระทรวงอุตสาหกรรม ประกอบด้วย การบริหารจัดการตามพันธกิจของกระทรวงอุตสาหกรรม 4 ด้าน คือ 1. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการให้มีความเข้มแข็งและสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก 2. ขับเคลื่อนและพัฒนาระบบนิเวศอุตสาหกรรม เพื่อเปลี่ยนผ่านอุตสาหกรรมไทยสู่อุตสาหกรรม 4.0 3. การส่งเสริมการประกอบกิจการอุตสาหกรรมให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 4. บูรณาการดำเนินงานหน่วยงานภายในและภายนอกกระทรวงเพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย โดยมี การบูรณาการหลักพุทธธรรมอิทธิบาท 4 เพื่อการบริหารจัดการตามพันธกิจของกระทรวงอุตสาหกรรม ให้สำเร็จลุล่วง ได้แก่ 1. ฉันทะ รักงาน 2. วิริยะ สู้งาน 3. จิตตะ ใส่ใจงาน 4. วิมังสา ทำงานด้วยปัญญา

สรุปผลการวิจัยและองค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้เกี่ยวกับการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่

จากภาพที่ 1 สามารถอธิบายได้ว่า การบริหารจัดการของเทศบาลที่มีประสิทธิภาพภายใต้บริบทของเทคโนโลยีดิจิทัล จำเป็นต้องประกอบด้วย 2 องค์ประกอบสำคัญที่เกื้อหนุนกัน ได้แก่ 1. การบริหารจัดการ 5 ด้าน ตามแนวคิดของ Fayol ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชาสั่งการ การประสานงาน และการควบคุม ซึ่งใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการบริการภาครัฐ และ 2. หลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา ซึ่งปรากฏจากข้อมูลภาคสนามว่าเป็นปัจจัยด้านจิตสำนึกที่ส่งเสริมคุณภาพการบริหารในระดับบุคคลและองค์กรอย่างเด่นชัด การสังเคราะห์ข้อมูลจากทั้งสองแนวทางพบว่า เมื่อกระบวนการบริหารจัดการถูกเสริมด้วยหลักพุทธธรรม จะช่วยให้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเกิดขึ้นอย่างมีทิศทางและยั่งยืน โดยสามารถนำไปสู่ผลลัพธ์สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1. การยกระดับและขยายระบบดิจิทัลภาครัฐที่ทันสมัย 2. การให้บริการประชาชนที่สะดวกเข้าถึงง่าย 3. การสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคมจากการใช้เทคโนโลยี และ 4. การส่งเสริมความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ดังนั้นแผนภาพนี้จึงไม่ใช่เพียงแค่กรอบแนวคิด แต่เป็นองค์ความรู้ที่สังเคราะห์จากหลักฐานเชิงประจักษ์จริง และสามารถใช้เป็นแนวทางพัฒนาการบริหารภาครัฐเชิงคุณธรรมในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. เทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ควรมีนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ครอบคลุมและใช้งานง่าย เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและบริการของเทศบาลได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความโปร่งใสในการดำเนินงานและเพิ่มความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการ
2. เทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ควรมีนโยบายเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์กลางข้อมูลดิจิทัล (Data Center) ที่สามารถรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ จากหน่วยงานภายใน เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์และการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงส่งเสริมการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และระบบอัตโนมัติในการบริหารจัดการงานประจำวัน
3. เทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ควรมีนโยบายเกี่ยวกับการเสริมสร้างทักษะและความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้กับบุคลากรในหน่วยงาน เพื่อให้สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้รับความรู้และสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างเต็มศักยภาพ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. เทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ควรมีกระบวนการทำงานที่เป็นดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ มีชุดเทคโนโลยีและบริการกลางที่มีมาตรฐานเพื่อสะดวกและรวดเร็วในการบริหารงาน
2. เทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มในพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลมีส่วนร่วมและสามารถเข้าถึงและใช้บริการดิจิทัลภาครัฐได้
3. เทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ควรมีการพัฒนาบริการดิจิทัลให้ครอบคลุมการพัฒนาธุรกิจในพื้นที่ ตลอดจนห่วงโซ่มูลค่าตามมาตรฐานกระบวนการทางดิจิทัลและวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน
4. เทศบาลในจังหวัดเชียงใหม่ควรมีการเปิดเผยข้อมูลแก่สาธารณะโดยประชาชนไม่ต้องร้องขอ เพื่อแสดงความโปร่งใสและสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายการวิจัยไปยังเทศบาลในจังหวัดอื่น ๆ หรือตำบลและอำเภอที่มีบริบทแตกต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบผลการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลในสภาพแวดล้อมที่หลากหลายและเพิ่มความน่าเชื่อถือของผลการศึกษาศึกษา
2. ควรเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อความสำเร็จของการพัฒนา เช่น หลักอริยสัจ 4 หลักสารณียธรรม หรือหลักเมตตา กรุณา พร้อมปรับเปลี่ยนแนวคิดการบริหารจัดการเพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้ในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ มากขึ้น
3. ควรทดลองใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การวิจัยเชิงกรณีศึกษา (Case Study) หรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อศึกษาถึงกระบวนการและผลลัพธ์ของการนำหลักพุทธธรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ในบริบทจริง ช่วยให้เข้าใจปัจจัยความสำเร็จและอุปสรรคได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จรรยาศักดิ์ สุนทรเดชา. (2563). การพัฒนารูปแบบการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพผู้สูงอายุด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (ดุष्ฎินิพนธ์ปริญาปริญญาดุष्ฎินิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- จักรกฤษ กุมทมาศ. (2565). แนวโน้มของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลในพื้นที่ขอนแก่นเมืองอัจฉริยะ. วารสารบริหารธุรกิจและการบัญชีมหาวิทยาลัยขอนแก่น, 6(3), 77–101.
- จังหวัดเชียงใหม่. (ม.ป.ป.). ด้านการปกครอง. สืบค้น 15 กุมภาพันธ์ 2567, จาก <https://praphapon0713.wordpress.com/การพัฒนาในด้านต่างๆ/ด้านการปกครอง/>
- ณัฐธัญชา ไชยประเสริฐ. (2565). การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารของบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) (ดุष्ฎินิพนธ์ปริญาปริญญาดุष्ฎินิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เทศบาลนครเชียงใหม่. (2566). แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ พ.ศ. 2566–2570. เชียงใหม่: เทศบาลนครเชียงใหม่.
- ธงชัย คล้ายแสง. (2562). การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ (ดุष्ฎินิพนธ์ปริญาปริญญาดุष्ฎินิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตโต). (2543). ธรรมะกับการทำงาน (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มูลนิธิพุทธธรรม.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต). (2545). ธรรมานุชีวิต (พิมพ์ครั้งที่ 46). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมศาสนา.
- พระมหาวิเศษ กนตธมโม (มั่งคั่ง). (2564). พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานของเทศบาลเมืองในจังหวัดชลบุรี (ดุष्ฎินิพนธ์ปริญาปริญญาดุष्ฎินิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- รินทอง แก้วทุม. (2560). การบริหารการพัฒนาเชิงพุทธขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคาม (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วุฒิสภา. (2567). คณะกรรมาธิการปกครองท้องถิ่นลงพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่รับฟังภาพรวมการบริหารงาน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน. สืบค้น 15 กุมภาพันธ์ 2567, จาก https://www.senate.go.th/view/1/รายละเอียดข่าว_ภาพข่าวคณะกรรมาธิการ/8745/TH-TH
- สมชัย นันทาภิรัตน์. (2565). การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการตามพันธกิจของกระทรวงอุตสาหกรรม (ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.). (2564). โครงการขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นดิจิทัล พ.ศ. 2564. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน).
- สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.). (2566). แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2566–2570. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน).
- สุรพงษ์ อนันต์ธนสาร และสมใจ สืบเสาะ. (2566). การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วารสารวิชาการการจัดการภาครัฐและเอกชน, 5(3), 261-275.
- อภิญา ฉัตรข้อฟ้า. (2563) โมเดลสมการโครงสร้างประสิทธิผลการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง (ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Fayol, H. (1930). Industrial and General Administration. New York: McGraw-Hill.
- Likert, R. (1967). The Method of Constructing an Attitude Scale. In M. Fishbein (Ed.), Readings in Attitude Theory and Measurement. New York: Wiley & Sons.
- Yamane, T. (1973). Statistics: An Introductory Analysis (3rd ed.). New York: Harper and Row.

